

RISIKORAPPORT 2016

Indhold

2	Risikostyring
3	Resultater og væsentlige ændringer i risikoprofil 2016
3	Oversigt
4	Risikooversigt – Topdanmark-koncernen
6	Risikoforhold
6	Skadeforsikring
9	Livsforsikring
9	Marked
11	Modpartsrisiko
12	Operationel risiko
13	Compliancerisiko
13	Risikoscenarier
13	Solvenskapitalkrav
14	Solvenskapitalgrundlag
14	Kapitalmodel

Risikostyring

Det er Topdanmarks politik, at de risici, der følger af selskabets aktiviteter, skal afdækkes eller begrænses til et sådant niveau, at selskabet vil kunne opretholde en normal drift og gennemføre planlagte tiltag selv i tilfælde af en meget ugunstig udvikling i omverdenen.

Som en konsekvens af denne politik har selskabet over en årrække identificeret og reduceret eller elimineret risici, der potentielt kunne forårsage tab ud over, hvad Topdanmark anser for acceptabelt. Således er større strategiske aktieposter afviklet, katastrofedækningen i tilfælde af vejrrelaterede hændelser eller terror er øget betydeligt, og den finansielle risiko er nedbragt.

Topdanmarks solvensgrad lå ved udgangen af 2016 på 174. Topdanmark vurderer at selskabet med dette solvensniveau vil kunne opretholde en normal drift og gennemføre planlagte tiltag selv i tilfælde af en meget ugunstig udvikling i omverdenen, som f. eks. et nyt sammenbrud i de finansielle markeder svarende til udviklingen i 2008.

Solvensgraden kan tilpasses efter ledelsens ønske. Eksempelvis kan ledelsen vælge at øge solvensgraden ved at reducere kapitalkravet via en dæmpning i koncernens investeringsmæssige risikoprofil, herunder som et element at tilbyde livsforsikringskunderne, med garanterede ydelser, at skifte til markedrentemiljøet (unit-linked) hvor kapitalkravet er væsentligt lavere. Dette er en løbende afvejning da begge disse risikoreducerende tiltag vil reducere Topdanmark- koncernens lønsomhed.

Topdanmark vurderer, at det nuværende niveau for solvensgrad for komfortabelt under hensynet til ønsket om et sundt kapitalgrundlag og en tilfredsstillende lønsomhed.

Med henblik på at sikre en stram styring af den samlede risiko opgøres eksponeringerne så ofte som nødvendigt, hvilket alt efter eksponeringens natur kan være dagligt, månedligt, kvartalsvist eller i enkelte tilfælde årligt.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede risikopolitikker og -rammer. Den interne revision refererer til bestyrelsen og rapporterer om bl.a. overholdelse af disse risikopolitikker og -rammer.

Topdanmarks risikostyringsfunktion identificerer, vurderer og kvantificerer risici. Risikostyringsfunktionen refererer til Risikokomiteen, der har ansvaret for risikopolitikker, risikorammer, solvensopgørelser, kapitalplaner, Topdanmarks egen risiko- og solvensvurdering (ORSA) og Topdanmarks partielle interne model for skadeforsikringsrisici. Risikokomiteen består af koncernens CFO, chefen for Compliancefunktionen samt cheferne for de primære risikoområder, som er Kapitalforvaltning, Statistik, Genforsikring, Økonomi, Liv Aktuariat og Liv Økonomi. Risikokomiteen rapporterer og indstiller via direktionen til bestyrelsen.

Risikokomiteen har nedsat Modeludvalget der har ansvaret for udvikling og drift af Topdanmarks interne model til beregning af resultatsandsynligheder og risici på skadeforsikringsporteføljen ud fra stokastisk simulering. Modellen anvendes bl.a. til optimering af genforsikringsprogram, kapitalomkostninger, prognoseafstemning samt opgørelse af kapitalbehov.

Den interne model har været anvendt i solvensopgørelser efter gældende danske solvensregler i 2014 og 2015 og er tilpasset de EU Solvens II-regler, der trådte i kraft 1. januar 2016. Finanstilsynet har godkendt Topdanmarks interne model til anvendelse i disse nye EU solvensopgørelser.

Risikostyringsfunktionen gennemfører årligt en ORSA-proces med identifikation af risici i forretningen, kvantificering af disse risici samt samling af risiciene i et risikoregister. Herudover gennemgås principperne for solvensopgørelse og risikostyringsprocessen bliver opdateret. Der er udarbejdet en ORSA-rapport, der sammen med risikoregister og risikostyringsproces er behandlet på et bestyrelsesseminar i efteråret 2016.

Risikostyringsfunktionen har forholdt sig til de nye regler for solvensopgørelse, rapportering m.m., som følger af Solvens II-direktivet, for at sikre, at Topdanmark lever op til dette regelsæt.

Resultater og væsentlige ændringer i risikoprofil 2016

Der er i 2016 ikke sket væsentlige ændringer i Topdanmarks virksomhed.

Resultater Mio. kr.	2015	2016
Topdanmark-koncernen	1.170	1.536
Topdanmark Forsikring A/S	1.148	1.506
Topdanmark Liv A/S	108	179
Nykredit Liv A/S	4	4

Ændringerne i selskabernes resultater har ikke væsentligt påvirket selskabernes risikoprofiler.

Direktionen i koncernen og Topdanmark Forsikring A/S er udvidet fra 3 til 4 medlemmer med henblik på at fremme udviklingen indenfor specielt digitalisering og effektivisering. Den øgede fokus på digitalisering og effektivisering sker dels for at stå bedre i den fremtidige konkurrence, dels for at sikre opretholdelse af en tilfredsstillende lønsomhed.

Der er ikke kommet nye væsentlige risikoelementer i risikoprofilen i 2016.

Oversigt

Topdanmark vurderer, at koncernens væsentligste risici findes inden for følgende hovedområder:

- Skadeforsikring
- Livsforsikring
- Marked
- Modpart
- Operationelle
- Compliance
- Strategi.

De væsentligste risici fremgår af følgende oversigt. En mere detaljeret beskrivelse kan findes under [Risikoforhold](#) side 6.

Risikooversigt – Topdanmark-koncernen

Skadeforsikring		
Person-, ansvars- og tingforsikringer for privat-, erhvervs- og landbrugsmarkedet.		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Underwritingrisiko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acceptpolitik • Opfølgningspolitik. <p>Hensættelsesrisiko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erstatningshensættelser • Præmiehensættelser. <p>Katastroferisici.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Storm og skybrud • Brand • Terror • Arbejdsskade. <p>Kumulrisiko.</p>	<p>Overskud på såvel produktniveau som kundeniveau.</p> <p>Spredning af risiko på forskellige forsikringstyper/kundegrupper.</p> <p>Begrænset resultatpåvirkning fra enkelt-skadebegivenheder via anvendelse af genforsikring.</p>	<p>Risikobaserede prismodeller, der tager højde for markedssituationen.</p> <p>Klare indtegningsregler.</p> <p>Risikoudjævning via et omfattende genforsikringsprogram.</p> <p>Systematisk opfølgning på lønsomhed.</p> <p>Høj datakvalitet.</p> <p>Anvendelse af statistiske modeller til prisfastsættelse og opgørelse af hensættelser.</p>

Livsforsikring		
Livsforsikringskontrakter med ret til bonus, unit-link-kontrakter uden investeringsgarantier samt gruppelev.		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Begrænsede tabsabsorberende buffere ved lavt renteniveau.</p> <p>Invaliditet, som er risikoen for stigende invaliditetsintensiteter eller fald i reaktiveringsraterne.</p> <p>Levetid, hvor kunder med livsbetingede forsikringer lever længere end forventet.</p>	<p>For aftaler med ret til bonus tilsigtes en afvejning af afkast og risiko, således at ordinære risici dækkes af de tilknyttede bonuspotentialer.</p> <p>Overskudsdannelsen ses som et risikoafkast på egenkapitalen, hvor udsving reguleres via bonuspotentialer.</p>	<p>Alle policer er opdelt efter den udstedte ydelsesgaranti, og investeringspolitikken er tilrettelagt med henblik på at sikre evnen til at honorere garantiene.</p> <p>Markedsrisikoen kan justeres frit i forhold til de enkelte kundegrupperes risikokapacitet.</p> <p>Normale udsving i investeringsafkast og risikoresultater opfanges af bonuspotentialerne pr. contributionsgruppe.</p> <p>De individuelle bonuspotentialer beskyttes af kursværn.</p> <p>Katastrofe-genforsikring.</p> <p>I alle rentegrupperne følges udviklingen i renteniveauet, og risikodæmpende handlinger foretages efter behov.</p> <p>Priserne vedrørende død og invaliditet justeres løbende i forhold til markedssituationen og den observerede skadehistorik.</p> <p>Nytegningsgrundlag ændres efter behov.</p>

Marked		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Renterisiko</p> <p>Aktierisiko</p> <p>Ejendomsrisiko</p> <p>Kreditspændsrisiko</p> <p>Koncentrationsrisiko</p> <p>Valutarisiko</p> <p>Inflationsrisiko</p> <p>Likviditetsrisiko.</p>	<p>Det er Topdanmarks politik at acceptere et vist niveau af markedsrisiko for ad den vej at profitere af koncernens stærke likviditetsposition og den høje stabile indtjening fra forsikringsdriften.</p> <p>For at forbedre det gennemsnitlige investeringsafkast og begrænse den samlede markedsrisiko investeres der i en bred vifte af aktivkategorier.</p>	<p>Topdanmarks bestyrelse har fastsat rammer for accept af markedsrisiko i form af risikorammer og et scenariobaseret krav til maksimalt samlet tab.</p> <p>Overholdelse af rammer kontrolleres løbende.</p>

Modpart		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
Genforsikring	For at nå en effektiv og sikker genforsikringsdækning, der er prismæssigt konkurrencedygtig, fordres en vis koncentration på modpartssiden.	Modpartsrisikoen begrænses ved fortrinsvis at købe afdækning hos genforsikrings-selskaber, der som minimum har en rating på A-.
Investeringsområdet	Som et element i afkastskabelsen accepteres et vist niveau af modpartsrisiko.	Modpartsrisikoen begrænses ved diversifikation såvel geografisk som på debitorstype. Modpartsrisikoen på finansielle kontrakter begrænses gennem krav til sikkerhedsstillelse, når den samlede risiko på en given modpart når en relativt lav tærskelværdi.

Operationelle		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
It	Området for operationelle risici skal generelt reduceres til et accepteret niveau.	Koncern IT-sikkerhedsfunktion. Risikovurdering, Informations-sikkerhedspolitik, prioritering af risici, retningslinjer, kontroller og IT-Beredskabsplaner baseret på ISO27001. IT-sikkerhedsudvalg/Cyber Security Board. Politik for forretningsgange, procesbeskrivelser, kontroller og funktionsadskillelse. Særlig afdeling for forsikringssvig og svindel. Hændelsesregister. Digitalisering/automatisering.
Fejl i interne processer, menneskelige fejl, forsikringssvig og svindel.		

Compliance		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
Utilstrækkelig viden om gældende eller kommende love og regler.	Området for compliancerisici skal generelt reduceres til et accepteret niveau.	Compliancefunktionen udsteder regler for identifikation, styring og kontrol af compliancerisici. Compliancefunktionen udfører kontrol og rådgivning for at sikre, at relevant lovgivning og interne regler efterleves af koncernens forretningsområder og stabe.
Overtrædelse af love og regler.		

Strategiske		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
De strategiske risici er knyttet mere generelt til virksomhedens forretningsmodel, politiske forhold, omdømme, samarbejdspartners og konkurrenters adfærd samt makroøkonomiske forhold.	Lav strategisk risiko via robust forretningsmodel.	Topdanmarks forretningsmodel er robust over for strategiske risici. Selskabets resultat vil med meget stor sandsynlighed være positivt selv i tilfælde af et sammenbrud i de finansielle markeder svarende til 2008. Ligeledes vil selskabets resultat være positivt, såfremt selskabet rammes af en storm svarende til 1999-orkanen, som er den største stormbegivenhed i selskabets historie.

Risikoforhold

Efterfølgende beskrivelse af risici i Topdanmark-koncernen uddyber ”Risikooversigt – Topdanmark-koncernen” på side [4-5](#).

Skadeforsikring

Underwritingrisiko

Acceptpolitik

Topdanmarks acceptpolitik tager udgangspunkt i ønsket om overskud på såvel produktniveau som kundeniveau. Fastsættelsen af produktpriser sker ud fra relevante risikokriterier og omkostninger ved administrationen af det pågældende produkt.

Topdanmarks prissætning er tilpasset de enkelte markeder og kundetyper. På privat- og erhvervsmarkedet er priserne i det store og hele tarifbaserede. For de større erhvervs- og industrikunder fastsættes priserne mere individuelt.

Danske forsikringselskaber dækker ikke stormflod eller gentilplantning af skov i forbindelse med storme, erhvervs sygdomme, krig eller krigslignende handlinger, jordskælv eller andre naturkatastrofer samt med visse undtagelser skader udløst af atomenergi eller radioaktivitet.

Opfølgningspolitik

For at sikre overskud på både produkt- og kundeniveau følger Topdanmark systematisk op på udviklingen i de enkelte kundebestande.

På privatmarkedet anvendes kundescoring. Kunderne opdeles i grupper alt efter forventet lønsomhedsniveau. Kundescoren skal hjælpe med at sikre balancen mellem den enkelte kundes pris og risiko. Herved tilstræbes, at der ikke findes kunder, der skal betale for meget for at dække tab fra kunder, der betaler for lidt.

For større individuelt indtegnede kunder på erhvervsmarkedet sker opfølgningen via kundevurderingssystemer, der vurderer kundernes historiske lønsomhed.

Tariffer revurderes løbende.

Hensættelserne beregnes som hovedregel på månedsbasis på alle områder, og udviklingstendenser i skadeniveauer vurderes månedligt og følges op af prisjusteringer om nødvendigt.

De administrative systemer udbygges løbende for at opnå en mere fintmasket dataindsamling. Dette sker med henblik på at kunne identificere trends i skadeniveauet på et tidligere tidspunkt samt indsamle oplysninger om, hvordan de forskellige typer skader er sammensat.

Skadebehandling

For at sikre en ensartet og effektiv skadebehandling har Topdanmark samlet skadebehandlingen for alle typer af skader i én enhed.

Formålet med skadebehandlingen er at få kunderne til at føle sig godt hjulpet, samtidig med at der foregår en effektiv styring og kontrol af erstatningsudgifterne.

Kunderne skal føle sig godt hjulpet

Topdanmark arbejder på, at kunderne skal føle sig godt hjulpet i hver enkelt situation i skadebehandlingen. Det afgørende for kundens oplevelse er, at:

- Kunden føler sig HØRT
- Kunden har OVERBLIK over hele skadeforløbet – ikke mindst over, hvem der gør hvad og hvornår
- Kunden har TILLID til, at Topdanmark hjælper kunden med at løse skadeproblemet.

Kundetilfredsheden med telefon-, besøgs- og internetkontakt måles dagligt, og på hver eneste utilfreds tilbagemelding følges der straks op på den enkelte kunde, så vi kan hjælpe kunden og samtidig lære af hændelsen.

Effektiv styring af erstatningsudgifterne

Topdanmark arbejder kontinuerligt på målrettet at effektivisere skadebehandlingsprocesserne under de tre hovedoverskrifter:

- Hurtighed
- Bedre skadeindkøb
- Kvalitet.

Hurtighed

Det er vigtigt hurtigt at skabe det fulde overblik over en skades omfang, igangsætte eventuelle skadebegrænsende aktiviteter og/eller begynde udbedringen. Hurtig skadebehandling giver på samme tid reducerede erstatningsudgifter og gode kundeoplevelser.

Skadeafdelingen opererer typisk med dag til dag-ekspe-
dition i forbindelse med skadeanmeldelser og øvrig be-
handling for at sikre, at skaden ikke udvikler sig. I sti-
gende grad anmelder kunderne skader online. Der fore-
tages løbende målinger af gennemløbstider.

Bedre skadeindkøb

Skadeafdelingens indkøbskraft i form af erstatning for va-
rer og køb af tjenesteydelser udmønter sig i økonomiske
fordele for kunder og aktionærer.

Ansvar for alle samarbejds- og indkøbsaftaler er centra-
liseret i én indkøbsfunktion for at sikre størst mulig rabat,
kvalitet og sikkerhed i levering af varer og ydelser. Der er
bl.a. indgået samarbejdsaftaler med SOS International,
Falck Health Care, Scalepoint og Bygma samt en række
håndværkere, autoværksteder og skadeservicefirmaer.

Kvalitet

Der er udarbejdet forretningsgange for alle væsentlige
skadeprocesser. Forretningsgangene sikrer, at skader
behandles på en ensartet og kontrolleret måde. Forret-
ningsgangene er suppleret med regler for skademedar-
bejdernes faglige og økonomiske kompetencer.

Den faglige skadebehandling kvalitetskontrolleres ved en
løbende undersøgelse af tilfældigt udvalgte sager. Ek-
sempelvis undersøges, om dækning, skadeårsag og re-
serveafsættelse er korrekt, om regresmuligheder er un-
dersøgt, og om der er opkrævet selvrisiko, moms m.v.

Skadebehandlingen understøttes af Topdanmarks skadebehandlingssystem

Topdanmarks skadebehandlingssystem understøtter den
faglige korrekthed og der arbejdes kontinuerligt på at op-
timere systemerne, så skadesbehandlingsprocesserne
bliver forbedret via automatisering.

Topdanmarks samlede erstatningshensættelser er sammensat således:

Erstatningshensættelser (%)	2015	2016
Korthalede	13	13
Rentehensættelse vedr. arbejdsskade	23	24
Anden erstatningshensættelse vedr. arbejdsskade	25	23
Ulykke	24	26
Motor personansvar	12	11
Erhvervsansvar	4	4

Hensættelsesrisikoen på de langhalede brancher er bety-
delig i forhold til hensættelsesrisikoen på de korthalede
brancher, hvilket skyldes den meget lange afviklingstid for
skaderne. Det er ikke usædvanligt, at skader på langha-
lede brancher først afsluttes tre-fem år, efter de er an-

I Skade arbejdes med serviceorganisationernes version
af Lean. Det betyder, at der tages udgangspunkt i kun-
dens behov, og at fokus er på at få sat gang i det rigtige i
første kontakt med kunden. Ud over at det øger kundetil-
fredsheden, så betyder den korrekte omfangsbestem-
melse af skaden reduceret gennemløbstid og gen-
nemsnitserstatning.

Beredskabsplan

Topdanmark har en beredskabsplan, der skal sikre en
hurtig, korrekt og målrettet indsats ved en større begi-
venhed såsom storm, orkan, skybrud og oversvømmel-
ser. Beredskabet består af flere niveauer, således at
skadeberedskabet kan skaleres afhængig af hændelsens
størrelse. Der er udpeget beredskabshjælpere i hele
Topdanmark, der løbende får deres skadebehand-
lingsviden opdateret, og der afholdes beredskabsøvel-
ser to gange om året for at træne og forbedre beredska-
bet.

Skadeforebyggelse og -begrænsning

Topdanmark fokuserer på skadeforebyggelse og -be-
grænsning. Hovedformålet er at påvirke til en proaktiv
risikohåndtering hos kunderne, så de selv kan være på
forkant med at reducere deres sårbarhed. Ved at gøre
det sikrer Topdanmark kunden tryghed og reducerer
samtidig egen risiko.

Hensættelsesrisiko

Erstatningshensættelser

Traditionelt opdeles forsikringsklasserne i korthalede
brancher, dvs. brancher, hvor der går kort tid, fra ska-
derne anmeldes, til de afsluttes, og langhalede brancher,
dvs. brancher, hvor der går lang tid, fra skaderne anmel-
des, til de afsluttes.

Eksempler på korthalede brancher er bygning, løsøre og
motorkasko. De langhalede brancher er relateret til per-
son- og ansvarsskader såsom arbejdsskade, ulykke,
motoransvar og erhvervsansvar.

meldt, og i sjældne tilfælde kan der gå helt op til 10-15 år,
efter de er anmeldt.

I den lange afviklingstid kan erstatningsniveauerne blive påvirket i væsentlig grad af ændringer i lovgivning, domstolspraksis eller tilkendelsespraksis hos eksempelvis Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der tilkender mén- og erhvervsevnetabserstatninger på alle alvorlige arbejdsskader.

Tilkendelsespraksis hos Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har også en vis effekt på erstatningsniveauerne inden for ulykkesforsikring og personskadeerstatningerne på motor-, ansvars- og erhvervsansvarsforsikring.

Hensættelsesrisikoen udgøres væsentligst af den almindelige beregningsusikkerhed samt skadeinflation, dvs. et forhøjet erstatningsniveau på baggrund af, at den årlige udvikling i erstatningen pr. forsikring stiger mere end den generelle pristalsudvikling eller som følge af ændret domspraksis/lovgivning.

Hensættelsernes tilstrækkelighed testes på væsentlige brancher ved også at beregne hensættelserne ved hjælp af alternative modeller. Erstatningsniveauerne sammenholdes herefter med informationer fra eksterne kilder, primært statistisk materiale fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Vejsektoren/Vejdirektoratet.

Aktuarfunktionen har en løbende dialog med skadeafdelingerne omkring ændringer i lovgivnings-, domstols- og tilkendelsespraksis og afsmitningen af sådanne ændringer på forretningsgangene for fastsættelse af individuelle hensættelser.

Præmiehensættelser

Risikoen vedrørende præmiehensættelser er især relevant inden for brancher med combined ratio på niveau eller over 100, f.eks. ejerskifte, arbejdsskade og motoransvar, hvor den modtagne præmie ikke er tilstrækkelig til at dække de forventede udbetalinger.

Arbejdsskade- og motoransvarsforsikringer tegnes typisk for en periode på et år, mens ejerskifteforsikringer dækker en 5- eller 10-årig periode, hvor præmien for hele dækningsperioden modtages ved periodens begyndelse.

Præmiehensættelserne opgøres på grundlag af seneste prognose for de kommende 12 måneder.

Prognosen udarbejdes kvartalsvist, bl.a. på grundlag af analyser af præmie-, erstatnings- og omkostningsudviklingen, og for ejerskifte endvidere statistiske analyser af skadesanmeldelses-mønstret i forhold til tegningstidspunktet.

Katastroferisici

Topdanmark begrænser den forsikringsmæssige risiko ved væsentlige skadebegivenheder med et omfattende genforsikringsprogram.

Storm og skybrud

På stormområdet dækkes stormskader op til 5,1 mia. kr., hvoraf selvbehold udgør 100 mio. kr. Snetryk, tøndbrud og skybrud er også omfattet. Genindtrædelse for den del af dækningen, der er forbrugt, aktiveres ved betaling af genikrafttrædelsespræmie. Ved endnu en storm inden for samme år dækkes yderligere 5,1 mia. kr., hvoraf selvbehold udgør 100 mio. kr. Ved en tredje og fjerde storm dækkes op til 670 mio. kr., hvoraf selvbeholdet udgør 20 mio. kr., hvis begivenhederne sker inden for samme kalenderår. Hertil kommer den dækning, der ikke allerede er ramt to gange ved de første to storme. Dækningen på tredje og fjerde storm er betinget af, at stormprogrammet ikke tidligere er ramt af to enkelte storme, der hver overstiger 3,3 mia. kr. Stormprogrammet fornys 1. juli.

En specifik dækning for skybrud på 100 mio. kr. træder i kraft, såfremt de akkumulerede årlige skybrudsskader overstiger 50 mio. kr. Akkumulering af de enkelte skybrud forudsætter, at den enkelte begivenhed overstiger 10 mio. kr. Maksimalt selvbehold ved et ekstremt skybrud er 75 mio. kr. med tillæg af genikrafttrædelsespræmier.

Brand

Topdanmark har et proportionalt program for brand med et maksimalt selvbehold pr. skade på en virksomhed på 25 mio. kr.

Terror

Med visse begrænsninger er terror dækket af genforsikringskontrakterne.

Der er etableret en statslig garantiordning på 15 mia. kr. for terrorkader, som indeholder et element af NBCR (nuklear, biologisk, kemisk, radiologisk). Den statslige garantiordning dækkede i 2016 efter et markedsselvbehold på 13,73 mia. kr. Pr. 1. januar 2017 er markedsselvbeholdet blevet sænket til 9,9 mia. kr.

De danske skadeselskaber har etableret en terrorpool. Terrorpoolen købte i 2016 genforsikring, der dækkede 5,425 mia. kr. efter 0,5 mia. kr. I 2017 dækker genforsikring 4,5 mia. kr. efter 0,5 mia. kr. Arbejdsskader forårsaget af alle former for terror dækkes med enkelte undtagelser af staten.

Arbejdsskade

På arbejdsskadeforsikring dækkes op til 1 mia. kr. med et selvbehold på 50 mio. kr.

Kumulrisiko

Ved kendt kumulrisiko er det på forhånd erkendt, at flere forsikringstagere kan blive ramt af samme begivenhed. Selvbehold på privatområdet udgør 15 mio. kr. ved første skade og 5 mio. kr. ved anden skade. Ved tredje skade og fremefter er selvbeholdet 15 mio. kr. På erhvervsområdet er det maksimale selvbehold 25 mio. kr. Ved ukendt kumulrisiko kan flere forsikringstagere blive ramt af samme begivenhed (konflagrationsskader), uden at der forlods tages højde for den fælles risiko. Selvbeholdet udgør maksimalt 50 mio. kr.

Livsforsikring

Tababsorberende buffere ved lavt renteniveau

Kundernes individuelle og kollektive bonuspotentialer udgør de tababsorberende buffere i livsforsikring for kundernes eventuelle tab på investeringsaktiviteter.

Et lavt renteniveau betyder, at markedsværdien af de afgivne garantier er høj, og at de tilhørende bonuspotentialer er lave. Jo lavere bonuspotentialer, jo større risiko for at eventuelle tab helt eller delvist vil skulle bæres af egenkapitalen. Hvis renten er høj, vil de samme tab i højere grad kunne absorberes af bonuspotentialerne.

Fald i kollektivt bonuspotentiale vil oftest skyldes, at investeringsresultatet er lavere end rentetilskrivningen på depoterne. Fald i kollektivt bonuspotentiale kan også forekomme ved et relativt højt renteniveau.

For at beskytte egenkapitalen vil det med et lavt renteniveau være relevant at nedbringe markedsrisiciene.

Alle policer er opdelt i kontributionsgrupper efter den udstedte ydelsesgaranti. I de enkelte kontributionsgrupper er investeringspolitikken tilrettelagt med henblik på at sikre evnen til at honorere garantierne. Markedsrisikoen justeres løbende i forhold til kontributionsgruppernes risikokapacitet og udviklingen i renteniveauet følges, så risikodæmpende handlinger kan foretages efter behov.

Invaliditet

Invaliderisikoen er risikoen for stigende invaliditetsintensiteter eller fald i reaktiveringsraterne, idet præmierne er garanteret frem til udløb. Tab kan forekomme ved en stigning i invalidefrekvensen eller ved mangelfuld helbredsbedømmelse i forbindelse med indtegnning af forsikringen.

Merudgifter som følge af en permanent ændring i invaliderisikoen vil være delvist dækket af individuelle og kollektive bonuspotentialer. Den resterende del rammer årets resultat og dermed egenkapitalen.

Levetid

Levetidsrisikoen er risikoen for, at kunder med livsbetinglyede forsikringer, primært livrenter, lever længere end forventet. Dette vil medføre stigende hensættelser på levetidsprodukterne.

Merudgifter som følge af længere levetider vil være delvist dækket af individuelle og kollektive bonuspotentialer. Den resterende del rammer årets resultat og dermed egenkapitalen.

Marked

Markedsrisiko er risikoen for tab, fordi markedsværdien af koncernens aktiver og passiver og off-balanceforretninger ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene. Under markedsrisiko hører rente-, aktie-, ejendoms-, valuta-, inflations- og likviditetsrisiko.

Rammerne for de finansielle risici fastlægges af Topdanmarks bestyrelse. De praktiske investerings-, finansierings- og risikotilpasningsprocesser håndteres af Topdanmark Kapitalforvaltning. Overholdelse af bestyrelsens rammer kontrolleres løbende. Resultatet af kontrollerne rapporteres til bestyrelsen.

Markedsrisici	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Renterisiko</p> <p>Topdanmark er eksponeret for renterisiko via erstatningshensættelserne i skadeforsikring og afgivne ydelsesgarantier i livsforsikring.</p>	<p>Renterisikoen begrænses og styres generelt ved investering i rentebærende fordringer, således at den fælles rentefølsomhed for aktiver og passiver opnår det ønskede niveau.</p> <p>Med hensyn til afdækning af ydelsesgarantierne er investeringerne i rentebærende fordringer suppleret med indgåelse af swaps og standard swaptioner.</p>
<p>Aktierisiko</p> <p>Topdanmark er eksponeret mod aktierisiko i kraft af såvel direkte investeringer i aktier som investeringer via afledte instrumenter.</p>	<p>Aktierisikoen tilpasses ved handler i markedet og ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter.</p>
<p>Ejendomsrisiko</p> <p>Topdanmark er eksponeret mod ejendomsrisiko i kraft af investeringer i ejendomme udlejet til erhverv og bolig.</p>	<p>Risikoen på ejendomsporteføljen begrænses gennem en strategi, der fokuserer på de fire største byer i Danmark med en klar hovedvægt på København og Århus. Der investeres i velplacerede ejendomme inden for segmenterne boliger og fleksible kontorejendomme.</p>
<p>Kreditspændsrisiko</p> <p>Topdanmark er eksponeret mod kreditspændsrisiko på obligationer og andre fordringer hvor prisen bl.a. er afhængig af modpartens kreditværdighed.</p>	<p>Risikoen begrænses ved at placere i obligationer m.m. med en meget høj kreditværdighed, samtidig med en spredning på modparter.</p>
<p>Koncentrationsrisici</p> <p>Koncentrationsrisiko er den risiko, der stiger i takt med, at engagementer samles hos enkelte udstedere, hvorved afhængigheden af denne udsteders betalingsdygtighed øges.</p>	<p>Risikoen begrænses ved at placeringers størrelse afstemmes med modpartens kreditværdighed.</p>
<p>Valutarisiko</p> <p>Topdanmarks valutarisiko hidrører praktisk talt alene fra investeringssiden.</p>	<p>Valutarisikoen tilpasses ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter.</p>
<p>Inflationsrisiko</p> <p>Den fremtidige inflation indgår implicit i en række af de modeller, Topdanmark anvender til opgørelse af erstatnings- og præmiehensættelserne.</p> <p>Arbejdsskade- og syge- og ulykkesforsikring adskiller sig fra de generelle principper ved indregning af inflation. Hensættelserne til arbejdsskade opgøres på grundlag af forventningerne til den fremtidige udvikling i løntallet og hensættelserne til syge- og ulykkesforsikring på grundlag af forventningerne til udviklingen i nettoprisindekset.</p>	<p>En forventning om højere fremtidig inflation vil generelt indregnes i hensættelserne med en vis forsinkelse, hvor resultatet samtidig vil blive påvirket af en højere fremtidig indeksering af præmierne.</p> <p>Med henblik på at reducere inflationsrisikoen på arbejdsskade- og syge- og ulykkesforsikring benyttes indeksobligationer og afledte finansielle instrumenter, der afdækker en stor del af de forventede cash flows.</p>
<p>Likviditetsrisiko</p> <p>I forsikringssselskaber er likviditetsrisikoen meget begrænset, idet præmier betales forud for risikoperiodens start.</p> <p>Topdanmarks likviditetsrisiko er derfor primært relateret til moderselskabet.</p>	<p>Topdanmark finansierer aktiviteten og aktietilbagekøbsprogrammet gennem datterselskabernes likviditetsoverskud via mellemregninger, som nedbringes med udbytter.</p> <p>Et yderligere finansieringsbehov dækkes af kortvarige pengemarkedslån typisk med en løbetid på en måned eller mindre.</p>

Passiverne i koncernens forsikringselskaber består fortrinsvis af forsikringsmæssige hensættelser, hvor den

tilknyttede betalingsforpligtelse honoreres gennem cash flow fra driften.

Udiskonterede forventede cashflows for koncernens væsentligste forpligtelser:

Mio. kr.	Regnskabsmæssig værdi	1 år	2-6 år	7-16 år	17-26 år	27-36 år	> 36 år
Erstatningshensættelser							
2015	13.121	3.869	5.788	3.054	1.318	534	135
2016	13.209	4.045	5.153	2.841	1.272	552	174
Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrente							
2015	22.557	960	2.128	6.905	8.013	5.178	2.231
2016	24.465	2.444	6.783	9.673	4.585	2.088	0

I cashflows vedrørende livsforsikringshensættelserne indregnes fra 2016 genkøb og omskrivning til fripolicer. Sammenligningstal for 2015 er ikke korrigeret.

Livsforsikringshensættelser vedr. markedsrenteprodukter er afdækket af modsvarende investeringsaktiver og indgår derfor ikke i tabellen.

Koncernen benytter afledte finansielle instrumenter til afdækning af investeringsrisici. Afdækningen af især valutakursrisiko resulterer ofte i større positive eller negative balanceværdier.

Topdanmark betaler eller modtager kontant sikkerhedsstilling for værdiændringer. De daglige værdiændringer er af begrænset størrelse og giver ikke likviditetsmæssige udfordringer.

Der er generelt ikke koncentrationer i forfald på de afledte finansielle kontrakter.

Forsikringselskaberne i koncernen kan optage penge-markedslån i forbindelse med den daglige likviditetsstyring. Disse lån har typisk en løbetid på mindre end en måned. Såvel de ansvarlige lån udstedt af Topdanmark Forsikring som eventuelle udestående pengemarkedslån vil blive tilbagebetalt over driften.

Herudover opretholder koncernen et betydeligt likviditetsberedskab i form af likvide obligationer af høj kvalitet.

Modpartsrisiko

Modpartsrisiko, også kaldet kreditrisiko, er risikoen for tab som følge af, at en eller flere modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser.

Topdanmark er udsat for modpartsrisiko fra såvel forsikrings- som investeringsvirksomheden.

Genforsikring

På forsikringssiden er genforsikringselskabernes betalingssevne den vigtigste risikofaktor. Topdanmark minimerer denne risiko ved spredning og ved fortrinsvis at købe dækning hos genforsikringselskaber, der som minimum har en rating på A-. Således er tæt på 100 % af dækningen på stormområdet placeret hos genforsikringselskaber med rating på minimum A-.

Investeringsområdet

På investeringssiden risikerer Topdanmark at lide tab, hvis obligations- eller lånedebitorer eller modparter på finansielle kontrakter ikke honorerer deres forpligtelser. Langt størstedelen af Topdanmarks rentebærende fordringer udgøres af danske realkreditobligationer og gæld udstedt eller garanteret af højt ratede europæiske stater. Udstedernes gode bonitet og en tilstræbt spredning på såvel udsteder som serier betyder, at risikoen for tab anses som meget lille. Risikoen på øvrige obligations- og lånedebitorer begrænses i kraft af, at porteføljen er veldiversificeret såvel geografisk som på debitor type og dermed ikke særlig eksponeret for koncentrationsrisici.

Rentebærende fordringer fordelt på rating (%)	2015	2016
AAA+AA	71	78
A	6	3
BBB	2	0
<BBB	9	13
Pengemarkedsindskud	12	7

Modpartsrisikoen på finansielle kontrakter begrænses dels gennem et restriktivt valg af modparter, dels i kraft af krav om sikkerhedsstillelse når værdien af finansielle kontrakter overstiger den tildelte ramme. Rammens størrelse afhænger af modpartens kreditkvalitet og af kontraktens løbetid.

Operationel risiko

Operationel risiko omfatter risikoen for fejl og mangler i interne processer, menneskelige fejl, svig, systemfejl, nedbrud af it-systemer og tab som følge af eksterne begivenheder.

Topdanmark udvikler og forbedrer løbende It-systemer, forretningsgange og procedurer. Ansvar for risikostyringen i denne forbindelse ligger hos de ansvarlige forretningsenheder.

Projekter skal udarbejde en risikovurdering indeholdende en beskrivelse af risici, mulige konsekvenser og tiltag til begrænsning af disse risici.

It

Ansvar for informationssikkerheden er placeret i Koncern It-sikkerhed med reference til It-direktøren.

Risikovurdering

Der foretages løbende en risikovurdering af de enkelte operationelle It-risici. Koncern It-sikkerhed rapporterer kvartalsvist om risici og hændelser til direktionen og om hændelser til Compliancefunktionen.

Topdanmarks It-risikovurdering, Informationssikkerhedspolitik, prioritering af risici og IT-Beredskabsstrategi er baseret på ISO27001 revideres årligt og godkendes af bestyrelsen.

Cyber crime risiko

Den generelle trussel fra cyber crime er stigende. Topdanmark håndterer overordnet risikoen gennem et It-sikkerhedsudvalg/Cyber Crime Board, der løbende vurderer truslen og de nødvendige tiltag, der skal sikre, at det ønskede sikkerhedsniveau opretholdes.

IT-Beredskabsplan

IT-Beredskabsplanen indeholder bl.a. planer for retablering af it-miljøet i tilfælde af nedbrud. IT-Beredskabsplanen testes løbende. Topdanmarks forretningskritiske systemer kan være utilgængelige i 24 timer, uden at det giver kritiske forretningsmæssige problemer. For at mindske sandsynligheden for nedbrud i it-systemerne og for at begrænse varigheden af eventuelle nedbrud er der foretaget investeringer i bl.a. nødstrømsanlæg med dieselgenerator, diskspejling, alarmanlæg og automatisk brandslukningsudstyr. Kritisk it-udstyr er dubleret og fysisk adskilt i to maskinstuer; en yderligere kopi findes hos en outsourcingpartner.

Test

Nye it-systemer sættes først i produktion, når en omfattende testprocedure er gennemført.

Der foretages periodiske tests af, om Topdanmarks kritiske it-systemer kan kompromitteres udefra, og hvorvidt it-systemerne indeholder sårbarheder, der skal udbedres.

Disse tests foretages af en ekstern virksomhed, der har speciel kompetence på området. Udførelse af og resultater fra disse tests drøftes og prioriteres i Topdanmarks IT-sikkerhedsudvalg.

Tilgængelighed

Det er målet, at tilgængeligheden af Topdanmarks hovedsystemer ikke må være dårligere end 99,5 %. Mainframeplatformen har i 2016 haft en gennemsnitlig tilgængelighed på 99,86 % mens gennemsnittet på de decentrale platforme ligger en smule lavere, da de ofte er afhængige af mainframeplatformen.

Fejl i interne processer, menneskelige fejl, forsikringsvig og svindel

Med veldokumenterede forretningsgange og procedurer samt et effektivt kontrolmiljø minimerer Topdanmark disse risici. Der er opstillet beredskabsplaner på de væsentligste områder.

Intern Revision

Forretningsgange og procedurer i alle kritiske områder gennemgås løbende af revisionen med henblik på vurdering af risici og anbefalinger til begrænsning af den enkelte risiko.

Centralskade

Centralskade er en mindre afdeling, der udelukkende beskæftiger sig med sager, hvor der er mistanke om svindel. Topdanmarks holdning er, at ærlige kunder ikke skal betale til de uærlige kunder. Derfor skylder vi vores kunder at undersøge enhver mistanke om forsikrings-svindel.

Hændelsesregister

I henhold til bekendtgørelse om ledelse og styring af forsikringsselskaber (§71-Bekendtgørelsen) skal Topdanmark overvåge og rapportere om operationelle risici. Derfor skal Topdanmark have en proces og et værktøj til registrering af hændelser. Hændelserne bliver således opsamlet centralt og kommunikeres videre i ledelsessystemet, når og hvis det er relevant, så organisationen kan lære af sine fejl.

Digitalisering/automatisering

Topdanmark arbejder løbende med digitalisering og automatisering for at sikre en effektiv forretning og gode kundeoplevelser. Focus er på automatisering af en række processer, der medvirker til at reducere risikoen for menneskelige fejl.

Compliancerisiko

Compliance i Topdanmark omfatter efterlevelse af alle krav, der stilles fra lovgiver og fra ledelsen i forbindelse med Topdanmarks virksomhedsstyring.

Compliancerisiko er risikoen for, at Topdanmark ikke har tilstrækkelig viden om gældende eller kommende regler. Compliancerisiko er herudover risiko for overtrædelse af regler samt de tab, dette måtte medføre for Topdanmark og Topdanmarks kunder. Sådanne tab kan være direkte økonomiske tab eller indirekte tab i form af sanktioner eller dårlig omtale, der følger af ikke at handle i overensstemmelse med regler.

Regler omfatter alle regler, såvel interne regler i Topdanmarks politikker med tilhørende retningslinjer som al relevant lovgivning med tilhørende underregler. Endvidere omfatter regler fastlagte branchekutymer for udførelse af aktivitet i Topdanmark.

Compliance omfatter således efterlevelse af det regelsæt, der er nødvendigt og krævet for at sikre, at Topdanmarks virksomhed gennemføres på en hensigtsmæssig og forretningsmæssigt forsvarlig måde. Dokumentation af efterlevelsen over for Topdanmarks interessegrupper er en del af compliance.

Compliancefunktionens arbejde

Compliancefunktionens formål er at:

- udstede regler for identifikation, styring og kontrol af compliancerisici
- udøve kontrol og rådgivning til koncernen med henblik på efterlevelse af lovgivning og interne regler.

Topdanmarks compliancefunktion udfører kontrol og rådgivning for at sikre, at relevant lovgivning og interne regler efterleves af koncernens forretningsområder og stabe. Compliancefunktionens virke udgør en del af det samlede kontrolmiljø i Topdanmark, der omfatter de procedurer, kontroller og organisering, der skal sikre overholdelse af regler.

Compliancefunktionens arbejde består af følgende hovedopgaver:

- Compliancegennemgange og årlig status med alle forretningsområder og stabe i koncernen
- Rapportering om compliancerisici til direktions og bestyrelse
- Administration og opdatering af compliancefunktionens forretningsgange og arbejdsredskaber.

Hændelsesregister

Compliancefunktionen administrerer Topdanmarks hændelsesregister.

Risikoscenarier

Koncernens risikoforhold er illustreret i efterfølgende tabel over de væsentligste risikofaktorer. De angivne forudsætninger er ikke et udtryk for Topdanmarks forventninger, men skal blot ses som eksempler, der kan anvendes som udgangspunkt for at vurdere selskabets følsomhed for de nævnte risici.

Risikoscenarier			
Mio. kr. efter pal og skat		2015	2016
Skadeforsikring			
Underw ritingsrisiko			
Combined ratio - stigning på 1 pct.point		-69	-69
Hensættelsesrisiko			
Hensættelser f.e.r. - stigning på 1%		-96	-98
Stormskader op til 5.100 mio. kr. (Hertil kommer genikrafttrædelsespræmie m.m.)		-77	-78
Livsforsikring			
Invalideintensitet - stigning på 35%*		-4	-12
Dødelighedsintensitet - fald på 20%		-33	-31
Markedsrisiko			
	Effektiv rente		
Rentebærende fordringer	stiger	-431	-592
Erstatningshensættelser m.m.	1 pct.point	465	672
Indeksobligationer			
Aktier	Tab på 5%	-27	-36
	Tab på 10%	-80	-82
CDO's < AA	Tab på 10%	-49	-53
Ejendomme	Tab på 10%	-127	-124
Årligt valutatab med en sandsynlighed på op til 2,5%		-19	-21

*stigning på 35% første år, herefter 25%, samtidig med at reaktiveringsraterne falder 20%

Solvenskapitalkrav

1. januar 2016 trådte Solvens II i kraft. Med Solvens II blev der indført nye fælles EU-regler for opgørelse af solvenskapitalkrav og solvenskapitalgrundlag.

Et vigtigt mål med Solvens II er at fremme en god risikostyring baseret på markedsværdier og reelle risikoopgørelser. Solvens II indeholder en standardmodel til opgørelse af solvenskapitalkrav, som vil være fælles for alle forsikringsselskaber i EU. Selvom der er mulighed for selskabsspecifikke værdier for enkelte variable, vil standardmodellen dog ikke give et retvisende billede for alle risikoelementer i alle selskaber.

Solvens II giver derfor mulighed for, at selskaber kan anvende deres egen fulde eller partielle interne risikomodel også til solvensopgørelse. Topdanmark anvender en egenudviklet partiel intern model til opgørelse af skadeforsikringsrisikoen. Denne model er godkendt af Finanstilsynet til opgørelse af skadeforsikringsrisici i Topdanmarks solvensopgørelser.

Topdanmark har fået tilladelse fra Finanstilsynet til at anvende den volatilitetsjusterede Solvens II-rentekurve.

Anvendelse af Topdanmarks interne model for skadeforsikringsrisici betyder, at kapitalkravet er på niveau 800 mio. kr. lavere, end hvis Topdanmark alene

anvendte standardmodellen til opgørelse af solvenskapitalkravet.

Der er ikke foretaget væsentlige ændringer i værdiansættelsesprincipper til opgørelse af regnskaber, solvenskrav og solvenskapitalkrav i løbet af 2016.

Solvens- og kapitalkrav Mio. kr.	Kapitalkrav		Kapitalgrundlag	
	1.1.2016	31.12.2016	1.1.2016	31.12.2016
Topdanmark-koncernen	3.193	3.643	6.943	6.348
Topdanmark Forsikring A/S	2.710	2.650	5.714	5.792
Topdanmark Liv A/S	1.227	1.659	4.167	3.487
Nykredit Liv A/S	46	43	120	126

Solvenskapitalgrundlag

I 2016 kan der indregnes et større beløb for ansvarlig lånekapital, end der kunne tidligere. I 2016 er al Topdanmark-koncernens hybride kapital og ansvarlige lån indregnet i solvenskapitalgrundlaget.

Solvenskapitalgrundlaget beregnes med udgangspunkt i egenkapitalen med tillæg og fradrag, hvoraf de væsentlige er:

Egenkapital
+ Hybrid kapital
+ Ansvarlige lån
+ Udsbudt skat på sikkerhedsfond
+ Fortjenstmargen
- Godkendte aktietilbagekøb
- Immaterielle aktiver
- Skatteeffekt
= Kapitalgrundlag

I 2016 er forsikringsholdingselskaber underlagt de samme solvensregler og beregningsmetoder, som er gældende for forsikringselskaber. For Topdanmark A/S er der i 2016 derfor udarbejdet en koncernopgørelse for solvenskapitalkrav og solvenskapitalgrundlag i overensstemmelse med Solvens II reglerne.

Kapitalmodel

Topdanmark fører en politik, hvor egenkapitalen holdes på et forholdsvist lavt niveau. Egenkapital ud over, hvad der på et konservativt vurderingsgrundlag må anses for tilstrækkeligt til at understøtte den underliggende forretning, udloddes til aktionærerne via tilbagekøb af Topdanmark-aktier.

Topdanmarks kapitalmodel og potentiale for aktietilbagekøb fremgår på Topdanmarks hjemmeside www.topdanmark.com → Investor → [Kapitalmodel](#). Her findes supplerende information om bl.a. Topdanmarks kapitalstrukturmodel og model for beregning af tilbagekøbspotentiale.

